

Brandrök har varierande innehåll beroende på vad som brinner vilket medför att brandmän utsätts för olika exponeringar i samband med bränder. Kemikalierna ökar och vi vet inte vad som finns i röken normalt och inte heller hur kombinationerna av olika kemikalier blandas och hur de då ombildas. Det man vet är att det blir farligare och riskerna därmed större för brandmän att drabbas av cancer.

Brandröken vid varje brand innehåller cancerframkallande ämnen som bensen, kloroform, sot, styren, formaldehyd m.m.

PVC-plast i golvmattor, konstläder etc. bildar saltsyra, dioxiner och furaner vid brand och de är bland de farligaste ämnen vi i dag känner till. Dioxiner är starkt cancerogena och skadliga för arvsmassan. En byggnad som innehåller PVC och börjar brinna är i stort sett kontaminerad för all framtid. Syntetmaterial och elektronik är ofta behandlade med flamskyddande kemikalier.

Brandrök från sådana material kan innehålla hälsofarliga halter av fluor, klor, brom, formaldehyd, akrolin, bensen, PCB m.m. En stor akut hälsorisk vid brand är isocyanater som frigörs när polyuretan i t.ex. fogmassa och skumgummimadrasser brinner. Isocyanater är 100 gånger giftigare än cyanid. De fräter på lungor, irriterar ögonen, är cancerframkallande och kan orsaka astma hos en frisk person.

Undersökningar av misstänkta överrisker för tumörer bland brandmän har gjorts i många länder. Det finns så många undersökningar att brandman som yrke är det mest undersökta yrket av alla när det gäller cancer. I en översiktsartikel finner man att brandmän har en ökad risk att drabbas av cancer i testiklar, prostata, hud, hjärna, ändtarm, magsäck, grovtarm och lymfkörtlar.

I en annan översiktsartikel framkommer att brandmän med lång tjänstgöring har en betydligt ökad risk att drabbas av cancer i framför allt njurar, urinblåsa, grovtarm, hjärna och benmärg. Kronisk exponering för värme, rök och toxiner utsätter brandmän för en mycket hög risk att utveckla cancer. Inandning, förtäring och upptag av dessa giftiga ämnen transporteras av kroppen och lagras i fett, celler och organ. Det är här cellskador uppstår och kan leda till cancer.

I en amerikansk studie (Le Masters 2006 Cancer Risk Among Firefighters) har man gjort en metaanalys av 32 olika vetenskapliga studier där ca 110 000 brandmän ingått. I dessa studier har brandmännens hälsa jämförts med andra yrkesgrupper. Analysen visar att brandmän riskerar att drabbas av ca hälften av de cancerformer som undersökts.

Störst risk är det att drabbas av multipelt myelom, lymfkörtel, prostata och testikelcancer. Brandmän löper mer än dubbelt så stor risk än andra yrkesgrupper att drabbas av testikelcancer. Detta eftersom de genom arbetet de utför är utsatta för ett antal skadliga kemiska ämnen både på brandplatsen och brandstationen. På brandplatsen blir brandmännen exponerade för varierande blandningar av partiklar, gaser samt rök från organiska och icke organiska bränslen.

I denna metaanalys ingick även en svensk studie av Tornling, Gustavsson och Högstedt (1994) då de undersökte dödligheten på brandmän i Stockholm mellan åren 1931 och 1983. Resultatet av studien visade att dödligheten i maligna tumörer hade en ökad trend när det gäller ålder, anställningstid som brandman samt att dödligheten ökade vid ökad exponering.

Det finns en rad ytterligare studier som bekräftar att brandmännen har en ökad risk för olika typer av cancer än andra yrkesgrupper. Varje situation i brandmannens arbete är unik och ingen vet vilka risker som egentligen finns i en brand. Det man vet är att det blir farligare och riskerna därmed större för brandmän att drabbas av cancer.

Det har gått många år sedan nuvarande MSB publicerade den första larmrapporten. 2006 kom metaanalysen som sedan har använts som en sanning av många vilket övertygat regeringar om lagändringar vilket gjort att USA, Canada och Australien har klassat olika former av cancer som arbetsskada just för att man är brandman.

Även om det är omöjligt att eliminera alla hälsorisker förenade med brandmannayrket är det viktigt att vi gör det vi verkligen kan göra för att hålla våra brandmän friska. För Sveriges brandmän är det livsviktigt att de som förväntar sig att bli räddade medverkar till att rädda räddarna.

Vi vill tydliggöra riskerna och verkligen medvetandegöra detta, ett förebyggande arbetssätt före, under och efter insatserna. Utökade hälso och medicinska kontroller, kostrådgivning, livsstilsförändringar och obligatoriska föreläsningar redan vid brandutbildningarna. Vi gör det genom att bilda en stiftelse **Insamlingsstiftelsen Brandmännens Cancerfond** och för insamlingsstiftelsen ska följande föreskrifter gälla.

- förhindra och förebygga förekomsten av cancersjukdomar som är kopplade till yrket som räddningspersonal
- utveckla metoder, teknikutveckling och utrustning för räddningspersonal som minskar risken att utsättas för farliga ämnen före, under och efter insats samt att i samma syfte bedriva utbildning för räddningspersonal, bransch och branschleverantörer samt
- utveckla nya metoder för hälsoundersökningar av räddningspersonal.

Hjälp oss att rädda räddarna genom att stödja Insamlingsstiftelsen Brandmännens Cancerfond.

Insamlingsstiftelsens Brandmännens Cancerfond

Box 92008
120 06 Stockholm

www.ibcf.se
info@bcf.se